

ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԵՄ

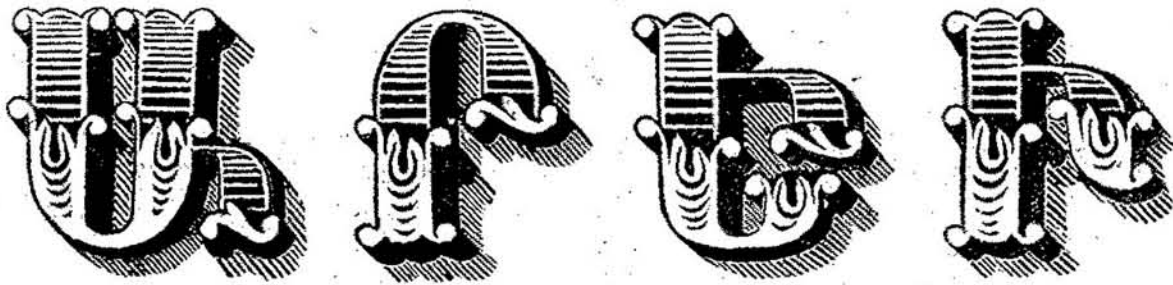
ՔԱՆԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տարեկան վճարման

ԿՐԻՏՈՒՄ	7. 0.	80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	ՅԲ.	20	10

ԵԱՆՈՒԹՅՈՒՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵՆ ՏՆՈՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ԼԵՒՈՆ ՍԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԵՆՔՐՈՒ ՕՐԿԱՆ

40 ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՍ

ԽՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻՆ ԵՒ ՏՆՈՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

Տարեկան վճարման, Թի. 16

Ա. Տ. ՔՐՈՒՄԻՆ

ՀԱՏԸ

Journal AREV

B. P. № 297

Alexandrie, EGYPT

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻՆ ԶԵՆՔՐՈՒՆԵՐԸ ԶԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՏՆՈՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱԶԱՆ ԹԵՔԵԱՆ

ՄԵՐ ԵՐԻՏԱՍԱՀՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Բ.

Արեւմտեան Եւրոպայի մեծ ազգերէն Պը-
րանսան է մտքով ամենէն մօտիկը
մեզի, դոնէ անցեալ դարուն կէսէն
ի վեր: Անոր ընդուն կը խօսինք,
անոր օրովքը կը կարգանք, անոր գրա-
կան ու գեղարուեստական շարժու-
մին, անոր ընկերային ու քաղա-
քական խնդիրներուն կը հետեւինք
առաւելագոյն, թէպէտ յաճախ թե-
րի ու սխալ կերպով: Ի մասնաւորի
մենք, Թրքահայերս, եթէ ընդհա-
տաբար փորձած ենք նախ անգլիա-
կան մտքին մօտենալու, Պրանսան
է սակայն որ մեզ հրապուրած է ու
կը շարունակէ հրապուրել, և ասի-
կա բազմազան պատճառներով՝ ու-
րոնց վրայ հարկ չկայ հոս ծանոթա-
նալու:

Իրաւ է թէ միշտ եղած են
մեր մէջ գործեր, գլխաւորաբար
անոնք որ միտնաբարական ազգե-
ցութեանը կազմուած են, փափաք
յայտնող որ անկուսաքսոն ոգին
ու մեթոտին նախապատուութիւն
տրուի մեր գործընդերքէն սկսեալ
հանրային գործունէութեան մեր
բոլոր մարզերուն մէջ, բայց այս
փափաքը արձագանգ դառն ԶԵՆ
սահմանի մէջ, անշուշտ անոր հա-
մար որ ազգերն այլ իրարու հան-
դէպ իրենց համակրութիւններուն
մէջ կը վարուին տեսակ մը ընտրո-
ղական յանգիծութիւններով (affinities
electives), ու մենք այդպէս միտնա-
յեն քաջութեամբ գրաւուած ենք: Այս
չի՛ նշանակեր հարկաւ որ պէտք չէ
հետեւինք նաեւ անգլիական մշա-
կոյթին և փորձենք անկէ առնելու
ինչ որ կը յարմարի մեզի, այլ կը
նշանակէ միայն — ինչպէս մեր
համոզումն է — որ սխալ մը ըրած
չենք Քրանսական մշակոյթին հե-
տեւելով, սխալ ըրած ենք միայն
լաւ չհետեւելով անոր. ըսել կու-
զենք՝ զայն մօտէն դիտել ընտելու
տեղ գտնադած ենք յաճախ անոր
կողմնակի և մակերեսային երեւոյթ-
ներովը՝ որոնք այստեղ աւելի
ցայտուն ու փայլուն ուրիշ ու է
տեղէն աւելի: Մեր ուսանողները ու-
րոնք մասնագիտութիւն մը սորոյե-
լու համար քանի մը տարի անցու-
ցած են Պրանսա, մեծ մասամբ վը-
կայական մը միայն կը շահին հոնկէ,
և կը վերադառնան Պրանսայի բուն
հոգիին մասին աւելի անտեղեակ
քան Թուրքիոյ յետին մէկ գիւղէն
երբեք գուրջ չըլած բայց Քրան-
սական թերթերու ու գիրքերու մի-
ջոցաւ այդ ազգին կեանքին հետե-
ւող սրբնամիտ Հայր:

Մեր խօսքը մասնաւորելով մը.
բանաստեղծ երիտասարդութեան վրայ,
մենք կը համարձակինք ըսել թէ
մենք շատերուն, նոյնիսկ մեր մտա-
ւորականներուն մեծամասնութեան
համար՝ գոց աշխարհ մըն է ան:

Անոր խանդավառ, դիւրայոյլ ու
ծաղրող նկարագիրը կը ճանչնանք
չափ-չափ և չենք գիտեր թէ ան
ինչ հիմնական յատկութիւններ ունի
յամառ աշխատողի և պրպտողի,
ինչ խղճմտութիւն, խորունկ պար-
կեշտութիւն մտքի՝ որ ընդունուած
արժէքները միշտ անձնական քըն-
նութեան մը բովէն կ'անցնէ և
կ'ընդունի կամ կը մերժէ զանոնք
համաձայն իր տեսութիւններուն,
որ իրեն պարտաւորութիւն ու ամօթ
կը համարի հինը կրկնել աւելի կամ
նաւազ պարզաբնով զայն միայն,
որ միշտ կ'աշխատի բան մը աւել-
ցնել իր նախորդներուն իրեն թո-
ղած մտաւորական ժառանգութեանը
վրայ և իր այս շնորհն մէջ ալ կը
գնէ անսահման խղճմտութիւն, ոգե-
ւորութիւն և հայրենասիրութիւն:

Հայրենասիրութիւն բառը, դի-
տած էք հարկաւ, Քրանսերէնի մէջ
էն քիչ գործածուող բառերէն է.
մարդիկ տեսակ մը ամօթխածու-
թիւն ունին հոն իրենց ամենէն խո-
րունկ ու բնական զգացումին վրայ
խօսելու. պէտք կ'ա՛յ որ աշխարհի
առջև կամ նոյնիսկ իրարու ըսելի
թէ կը սիրենք մեր մայրը. այդ-
պէս է նաեւ հայրենիքին համար. մը-
րանսացին, նոյնիսկ ծայրայեղ-ա-
րատականն ու միջազգայնական-ըն-
կերբարականը, կ'զգայ զայն բայց
չի խօսի, երբեմն կը ծաղրէ ալ զա-
նոնք որ անճաշկութիւնը կը գոր-
ծեն քիչ մը շատ յիշեցնելու իրենց
հայրենասիրութիւնը. բայց իր ա-
մէն մէկ արարքին պահուն կը յիշէ
թէ ինչ Պրանսացի է և իբրեւ մը
բանաստեղծ կ'ուզէ որ իր երկրէն մե-
կնած ըլլայ ամենէն ծայրայեղորէն
միջազգայնական կամ հակազգայ-
նական վարդապետութիւնն ան-
գամ... Տարօրինակ փոփոխութիւն
արդարեւ:

Բայց մեր խօսքը Երիտասար-
դութեան մասին է միշտ: Մեր մե-
ջէն շատեր անշուշտ կը կարծեն թէ
Պրանսայի մէջ երիտասարդութիւնը
մեծ մասամբ ընկերվարական — յե-
ղափոխական գաղափարներով տո-
գորուած է ու ճիշտ վերը յիշու-
մին պէս՝ միջազգայնական կուսակ-
ցութեան շարքերը կը լեցնէ: Գոր-
ծաւորներու մասին՝ բոլորովին սխալ
չէ այս, թէպէտ անոնց մէջ ալ ա-
ւելի շատ չափահասներէ քան թէ
երիտասարդներէ՝ կը բաղկանան
ընկերվարական կազմակերպութիւն.
ները, իսկ անկէ վեր՝ մտաւորական.
ներու շրջանակին մէջ՝ կարելի է
վատահարաբ ըսել թէ երիտասար-
դութիւնը վաղուց դադարած է արդէն
այդ տեսութիւններով ու սկզբ-
բունքներով հրապարուելէ, զորս
ո՛չ նոր կը գտնէ բաւական, ո՛չ ալ
բաւական խիզախ՝ իր երիտա-

սարդի նորասէր, յուզուող ու յու-
զող մտքին և հոգւոյն համար:

Տասը տարի մը կայ որ գըծ-
ուած էր ու հետզհետէ կը շնչուէր
այս շարժումը: Վերջին տարիներ-
ուն մէկէ աւելի ընդարձակ հայ-
ցաղնութիւններ (enquete) վճռա-
պէս հաստատեցին շարժումին նկա-
րագիրը՝ զոր կարճատեւ հրապարա-
կագիրներ միայն որակեցին «յետա-
դիմական» մակդիրով, երբ ան ի-
րօք վերադարձ մըն էր ցեղին հոգ-
ւոյն ու աւանդութեանց ամենամա-
քուր աղբիւրին, բայց վերադարձ մը
ամենալուսաւոր գիտակցութեամբ,
ամենահաստատ հաւատքով կատար-
ուած, և ամենէն անձնական ու ինք-
նակամ խորհուրդէն թելադրուած:

Խնդիրը, այստեղ, այդ շարժու-
մին էութեանը վրայ չէ: Մենք պէտք
ալ չենք զգար զայն աւելի ման-
րամասն բացատրելու, որովհետեւ
միտք չունինք զայն ջատագովելու:
Անձնապէս կրնանք ամէն կէտի
վրայ համամիտ չըլլալ՝ նաեւ անոր
մասին, և կ'ընդունինք մանաւանդ
որ Պրանսայի յատուկ պայմաննե-
րէն ծնունդ առած ու մեծցած ըլ-
լալով՝ չի կրնար անպատճառ իբրեւ
օրինակ ծառայել ուրիշ ազգերու,
որքան ալ անուրանալի ըլլայ միւս
կողմէ՝ թէ ներկայիս իր միշտ մա-
հու և կենաց պայքարին մէջ մը-
րանսան իր դժուարի կեցուածքը
մեծ չափով մըն ալ կը պարտի իր
մտաւորական երիտասարդութեան,
անոր վերջին տարիներս արթնցու-
ցած ոգին, — աւանդապաշտ ունիոյն
ատեն կորուլալի, այնքան քաջ որ-
քան պարկեշտ, մանաւանդ պար-
կէշտ ոգին՝ որ կը կայանայ իր
ամբողջ կարողութիւնը ու ճիգը տա-
լու, որոնելու և գիտնալու մէջ, և
այնչափ չի՛ հետաքրքրուի քանի մը
արգիւնքով — այսինքն յաշոգու-
թեամբ — որքան ինքնութեան մէջ
գտած միջոցներուն լիութեամբն ու
կատարելագործութեամբն: Ամենք
կ'ուզենք ալ յիշէնք շնչուել մաս-
նաւորապէս, ինչպէս և ցուցնել
թէ աշխուսական ու միշտ յեղափո-
խական Պրանսային մէջ երիտասար-
դութիւնը բառերով չէ որ կը վար-
ուի, թէ ան բնաւ չի վարուի, և
թէ իրեն համար արժանապատու-
ութեան խնդիր է որ ինք փնտռէ ու
կազմէ իր սեփական համոզումները
փոխանակ ուղիներէն զանոնք պատ-
րաստ ընդունելու:

Եւ պարկա երիտասարդութեան
ամենէն ազնիւ ու ճիշդ իմաստին
համաձայն է, ասիկա խիզախ, ինք-
նիշխան և ինքնաբաւ երիտասար-
դութեան լուսաւոյն յատկանիշնե-
րէն է. ասիկա երիտասարդ — յեղա-
փոխականութիւնն է գործընդ թէ
իսկ պահպանողական ըլլայ գաղա-
փարով ու ձգտումով:

ՎԱՀԱՆ ԹԵՔԵԱՆ

ԱՐԵՒԻ ԵԳԻՍՏՈՍԻ ՄԻԱԿ ԲԱՅԱՔԵՐՔԻՆ
է որ օրը օրին կը հրատարակէ ՀԱՅ-
ԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵՒՈՐՈՒԿԱՆ ԸՆԴՀ.
ՄԻՈՒԹԵԱՆ կեանքն ու գործը:

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԳՐԱԿԻ ՈՐՈՐՈՐԵՆԵՐԸ

Կարգացած էք Թարսաֆոնցի Թարսա-
րինը, Ալֆոնս Տօտէի հրաշալի երգիծա-
վէպը: Եթէ չէք կարգացած, կը ցաւիմ,
որովհետեւ ոչ միայն կորսնցուցած էք
անմահաբար զուարթութեան անփոխա-
րինելի պաներ, այլ նաեւ գաղտնիքը
թափանցելու: Երգապաշտ այժմէական
կեանքին զաւելուական խորքերուն:

Որովհետեւ միակ «Պրանսայի մէջ
չէ որ ամէն մարդ քիչ շատ Թարսաֆոն-
ցի է...»: Կը բաւէ շուրջնհին նայել
տեսնելու համար որ Նեղոսի ափերուն
վրայ ալ պակաս չեն մարդիկ որոնք ա-
սիւծորսի ճեղքաւան կեցուածքներ կ'առ-
նեն, մարդիկ որոնք կազմաբի դաշտի
մը մէջ կեցած՝ ինքզինքնին Սահարայի
խորքեր կ'ընկալան, և խեղճ իշուկ
մը կ'ապանեն փառալու աւելծ մը: Գրեա-
նել կարծեմով...:

Տօտէի վէպին մէկ դրուագը միտքս
կուգայ, խորհելով այս մարդոց գործու-
նէութեան:

Թարսաֆոնցի մէջ, կը պատմէ Տօտէ,
ամէն մարդ որտեղ է՝ քայքայելու նայէ
որ ամբողջ քաղաքին մէջ և շրջակայքը
երէ չի կայ, ըլլայ փետրուար, ըլլայ ձա-
րուար (à poil)՝ չիկա, բացարձակապէս
չի կայ: Բայց Թարսաֆոնցիք որտեղ են,
քաջ որտեղ: Որտեղութեան տեսքը
զիրենք կայանած է ու թող չի տար
ինչպէս զանազնու է զայն: Զօրաւոր
կերբերը շատ հարաւան են. երբ սով-
աւորան, բանական միջոցներով չեն կը-
նար յաղուող գոռակ, կը դիմեն կողմնա-
կէ, զարթաւզի, նոյնիսկ աննիթեթ մի-
ջոցներու: «Դուրս ելալիք արկունը ե-
րակներուն մէջ չի կենար» կ'ըսէ տաճ-
կերէն տաւոր:

Ինչ կ'ընեն եղբր, դեռե՛ք, Թարսա-
ֆոնցի աներէ՛ որտեղները. շատ պարզ
բան մը, Աստուած իմ:

Ամէն կերակի, Թարսաֆոնցի Նեո-
րոսները, — Տօտէն է պատմողը —
իրենց մեծամոտեւ պետին՝ Թարթարէնի
առաջնորդութեամբ, քաղաքէն դուրս
կ'ըլլան հրացաններով, որսապարկերով
և շուներով: Ամէն որտեղ իր պայու-
սակին մէջ ունի գրակ մը, աստեղ կամ
նաւազ հին ու ծանօթուած... Երբ որոշ-
եալ տեղը հասնին, որտեղները կը ՅԵՐ-
ուին ամէն կողմ, իւրաքանչիւր ոք զը-
գակը պայուսակէն կը հանէ, ուժով մը
օգին մէջ կը նետէ, հրացանովը նշան
կաւան և կրակ կ'ընէ: Իման, բան, բան:
Ու զգակները կ'ընեն, գնդակահար կամ
... ոչ: Երկուդին, քաջարի որտեղները
քաղաք կը վերապառնան, ծակծակ փե-
ղոյները հրացաններուն ծայրը անցու-
ցած, աւելի իբր յաղթանաւ քան իբր
երէ:

Կերբը դոնացում գտած է. մարդիկը
որտեղութիւն ըրած են, հոգ չէ թէ
որք ո՛ր և է օգտակարութիւն չունենայ
... խոտաբարական տեսակէտով:

Չէ՛ք կարծել թէ ինչ որ ումանք
կ'ընեն ներկայիս Նեղոսի ափերուն վրայ,
հետեւ բոլոր այն վայրերէն ուր մարդիկ կը
գործեն, կը կուսին ու կը մեռնին, «զգակի
որտեղութիւն» է պարզապէս...:

Մարդիկը որտեղ են, ընկելք չի
կայ: պէտք է նշան առնել, պէտք է կը-
րակ ընեն, պէտք է դետին փռն...:
Բայց որս չկայ, երէ չի կայ, յուսահատա-
կանքն չի կայ... Առջի, սակայն հան-
գաթը մնալ ալ չըլլար: որտեղական
կերբը կ'ընի, կ'ուայ իրենց մէջ. եթէ
երէ չի կայ, պէտք է ստեղծել զայն:

Թիւնները, զանոնք վեր կը նետեն ի-
րենց դնդերներուն բոլոր ուժովը, ու
ամբողջ նշանաւորութիւնն լարած, ա-
մենի կեցուածքներ առած, բառով լե-
ցուն հրապանին կը սարկուն մէկմէկու
ետեւէ, կամ միտնամանակ...:

Ու զգակները վար կ'ընեն, ծակ-
ծրկուած, խղճալի, անօգուտ: Բայց մար-
դիկը, յաղթանալ, հուսա՛ կը կանչին,
երբեւ թէ զարկանին բազէ ըլլար:

Ի՛նչ փոյթ թէ փամփուշտի ապար-
դիւն վատնում մըն է ըրածին, թէ
որք զուրկ կտոր մըն է միայն: Մար-
դիկը որտեղութիւն ըրած են:

Մ. Ս. ԿԻՐԻՃԵԱՆ

ԿԻՆԿԱՆ ԽԱՊՐԻՆԵՐԸ

(Անկախ թղթակցութիւն)

*** Ապրիլ 26

Չէյթուին զէպերուն մասին հետ-
հետեւ աւելի վրդովեցուցիչ լուրեր կը
հասնին: Կարեւոր ընդարձակներ տեղի
ունենցած են ընդմէջ դրեքու և հայ
փախստականներու որոնք միացած են
վերջին քաղաքին ընակիչներէն կարե-
ւոր մաս մ'ալ: Բայ Չէյթուինցիները բա-
ւական ջարդ տուած են իրենց վրայ յար-
ձակուներուն:

Չէյթուինի խաղաղ վիճակին պատ-
ճառ կողմ պարագայները մէկէ աւելի
են և բաւական երկար ժամանակէ ի վեր
գոյութիւն ունին: Այս պատճառներէն
երկու գլխաւորներն են՝ ջլնուորութեան
խնդիրը և կատարութեան կողմէ Չէյ-
թուինցիները զինավորելու ընկող. փորձերը:
Պատերազմը սկսելու պէս կատարու-
թիւնը, ինչպէս ամէն տեղէ, Չէյթուին-
ցիներէն ալ ուղած է զօրք ստնել, ա-
նոնք մերժած են ըսելով որ «Հուրի-
թէն վերջ ծնածները միայն պարտական
են զինուորական ծառայութիւն ընելու»:
Ասոր վրայ Հալէպէն 25,000 զինուոր—
աւորք առաջին և երկրորդ զօրքանակ-
ներէն բերուած էին՝ Մուկըի ջրանցքը և
կամ Պաղատա գրկուելու համար, — հոմ-
բայ կը հանուին զէպի Չէյթուինի Բարե-
բաղդաբար զ ըմպում զգուշացող ազգե-
ցութիւններու շնորհիւ: Ընդարձակ մի
առաջը կ'առնուի: Զօրքերը կը բաւա-
նանան Չէյթուինի երեւելիներէն 5—6
հազիկ ձերբակալելով, որոնք Մարաշ և
Հալէպ կը տարուին և էք թանապարտին:
հաշակաւոր Նազարէթ Չալ՝ էր իր կամ
աստիկ զանախուցութեան հետեւանքով
Մարաշի բանակին մէջ մտած է: Իսկ ըն-
կերները քիչ վերքը ապտուտած են՝ կի-
րկիկի կաթիլներով: Ինչո՞ւ միջոցութեամբ
Այս կերպով ժամանակաւորապէս խնդիրը
փակուած է աստից Չէյթուինցի զինուոր
աւանդելու և զօրքերը մեկնած են զէպի
կրկում:

Հոս պէտք է ըսենք որ կրկնակց ծե-
րանագործ Հաջապօղտը իր տարբերէն ու
կողովէն շատ վեր պարտաւորութիւննե-
րով շաղապան ծանալուցումու է: Պատե-
րագրի սկսելէն ի վեր վարկական մը դա-
դար չունի: Չէյթուին, Մարաշ, Ատանա,
Զաւր—Մարաշու և ու Հալէպ, ո՛ր որ իր
ներկայիս իրենց պէտք կըլտէ՝ փութա-
ցած է երկալ գլխաւոր կատարելու
իր հալին կոտորածէ ու բնաջնջումէ
պաշտպանութեան համար: Բարեբա-
ղաբար Գիւրման գիւրմարական և հիւ-
սատտակական շրջանակները սկիզբները
դու շաջուցած են իւրաքանչիւր կոտորածի
քաղաքականութեան, սկզբն զի ներքին
խաղով թիւններու և խաղաղութեան տե-
ղի չի արուի և թրքական արողով ու
մերը կարենան կեդրոնանալ՝ պարտքին
թշուաթներուն դէմ: Այս հանգամանքին

(*) Տար. «Արեւ» թիւ 135 և վերջ:

Ի Դիմաց Հ. Ս. Ռ. Կուսակալության
Կերկայացուցիչներ
ՏՌԲ. Ա. Ն. ՏԵՐ-ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ
Մ. Յ. ԱԺՏԵՐԵԱՆ Փ. ՏԵՐ-ՊԱՆՈՒՆԻ
Մ. ԱՒԱԳԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԻՄՆԱԴՐՄԱՆ

ԱԶԳ. ՇԱՀԱԴՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

(ՀԵՌԱԶԻՐ «ԱՐԵՆԻ»)

Քաղաք, 10 Յունիս. — Պողոս փառա նուպար ստացաւ զինք լիա գոր անուանող կոնդակը: Միայն դակիան խնդրանաց համաձայն՝ Կաթողիկոսին դրկեց 15,000 ռուպլի վանի եւ Պիթիսի համար, եւ 10,000 ռուպլի վանի եւ Պիթիսի համար, Կաթողիկոսին համար: Համաձայն կոնքան միում տուէ՛ք: Քեչէկեան համ 20,000 ծրանք ստացաւ:

ՄԱՅԻՋԱՆԻ

ՀԱՅԳ. ՊԱՏՈՒՄԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ՎԱՍԵՐ. ՊՈԴՐԱՄ ՓԱՇԱ ՆՈՒՊԱՐԻ ՊԱՇՏՏՈՒՆԸ

(Հեղափոխ «Մեայի»)

Եջիմանին 29 Ապրիլի Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը երէկ, ապրիլ 28ին, մի նոր կոնդակով, առը ված յանուն Պողոս փառա նուպարի, վերանայանալով նորին իրերն, իր միակ լիազօրը եւ նախագահ Ազգային Պատգամաւորութեան հայկական դատարանը պահանջեալ համար, յայտնում է որ Ազգային Պատգամաւորութեան անդամները միում են միմեանց անձինք, այն է՝ Սերժիս փառա Յաղապար, Գեորգի արքեպիսկոպոս, Իւթիւնեան եւ Յ. Մուսախան: Թիֆլիսի Հայկական Բերդի միջնորդը ինչպէս ինչպէս Պողոս փառա յայնի իրերն օգնականներն եւ պատգամաւորութեան անդամներն Պ. Պ. թ. Զաւրեթիին եւ Արարատ Դակեանին, վերափառը անհաւանքին դատարանը չառն ինչպէս որ պատգամաւորութեան Պատգամաւորութեան կողմը թողնելով նորին եւ նոր լիազօրութիւններն ստիճով նուպարին, վեր, Կաթողիկոսը կամեցաւ ընդգծել նուպարի եւ Պատգամաւորութեան անդամներն օրինակելի գործունէութիւնը:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՆՊԱՍՏՈՒ

ԿՈՂԱՍՏԱԶԱՅ ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

— Ամերիկայի Բոստոն քաղաքում նստող «Ազգային Պաշտպանութեան Ամերիկայի Յանձնարարները» (Armenian National Defence Committee of America), որի նախագահն է Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդ Արմէն Ս. Վ. Վերնիսը, իսկ գանձապետը՝ Մուշեղ Կ. Վ. Վերնիսը, եւ լիազօրացած է Ամերիկայի նախագահին իրենց հասանելի չեղող ներկայացուցիչները թողնելով զանազան ներկայացուցիչներին եւ փոխարինելով իրենց մի զանի ժամանակ ստալ իր հանգանակած 40000 զօրքա զոհմանը 5000 զօրքա վեր: Կաթողիկոսին յօդուած թիւը քաղաքի փախուստականներին, այժմ եւս փոխարինել է վերափառին 23000 թ. խնդրանքը: յանձն. ներք. Հ. Առաքելեանին, իբրեւ Հայ Միամասնորդութեան կազմակերպչական Ամերիկայի ճիւղի ներկայացուցչին, գործառնելու ազգային դատարանը պահանջեալ համար՝ կաթողիկոսին եւ ուրիշներին վերափառելու կարողութեամբ գումարը փոխադրելու է Հ. Առաքելեանին:

(Վալի)

ԱՆՔԱՍԱՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ Ժողովը արտակարգ նիստի հրապարակում է յառաջիկայ կերակի 13 Յունիս 1915 առաւօտեան ժամը 10ին Ազգ. Առաջնորդարանի սրահը, օրակարգը ունենալով՝ 1. — Ընթերցում եւ վաւերացում նախորդ նիստի աստիճանականութեան: 2. — Գործառնելու ժողովի փոխարինելու: 3. — Նոր Գործառնելու ժողովի ընտրութիւնը: Կը խնդրուի անդամներին որ բարեհաճին ներկայ ըլլալ սոյն նիստին եւ կատարել իրենց ընկերական պարտականութիւնը:

Ի դիմաց դիւանի ընդի, ժողովու Աղէ. Ընկերութեան (Գանդի)

Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԵՉԱՆԻ

ԿԱՐԱՊԱՆԸ ԵՆԿԵՐՈՒՄ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԱՅԵՐ ԿԱՐԱՊԱՆԸ

Անգաղապարի ցաւով ու սարսափով կը կարգաւորուէին հետեւեալը:

«Երեւանի Հայեր Ենկերութիւն մէջ կախուսեցան Հայոց Պատրիարքը բոնութեամբ բերուեցաւ: Թաղեալ պէջի առջեւ ու միջուկայով վիճաբանութեան մը վերջ՝ եւս ճամբուեցաւ:»

(Թան, 3 Յունիս)

ՎԱՆԻ ԱՌՈՒՄԻՆ ԱՌԹԻԻ

ԵԿԵՂ. ԵՐ ՀԱՅԵՐԵԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆԿԵՄԵՐ

Կողմաւոր, վասպուրականի եւ պատմաւորաբար ճակատանկոտ վրաց ինկող զաւարի Հայ գիտութիւնը եւ կատարելութիւնը, ինչպէս նաեւ ներկայ պատմաւորաբար միջնորդի դարձող թշնամիին անխուր բարեբարութեանց զո՛ք գաղտը լուրջ Հայ հաստատակներուն համար Հոգեհանգստան պաշտօն, եւ վանայ առաւելին առթիւ: Գործարանական աղօթքը պիտի կատարուի յառաջիկայ Կերակի, 13 Յունիս, տեղւոյն Ս. Պողոս — Պետրոս Եկեղեցիին մէջ, յետ աւարտման Ս. Պատարագի, զոր պիտի մատուցանէ վիճակեալ յարեան Ստաշիկը Գեորգի Ս. Թորգոմ Երկրի: Գործարանական

Ուսում, Կիւմուրճի Աղբաւորից Հայութիւնն առանց դաւանանքի եւ սեռի խտրութեան, որ ներկայ զանաւոր պէջի պիտի արտասուէ արտադրութեանց, յարգանք ընծայելու աղային աղապարութեան համար զոհող Հայ մարտիրոսներու եւ հանատակներու Սուրբ Յիշատակին

Ի դիմաց Բաղաւ. Ժողովու Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

ԱԶԳ

Ժամանակակից ազգային արեւելաբանական ամենեւնի մեծ դեպքը վանայ գրաւոր ազգային օգնելու համար՝ Պաճ. Բալ. Ժողովու ճակատանկոտութեամբ կազմակերպում է Հայրենասիրական Հանդէս մը, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Կերակի, 13 Յունիս, ժամը 3, 30 ին, «ԿԱՄԱՒ» Ակումբի Ազգ. Առաջնորդ Ենկերութեան ժամը 11:00-ը:

Վասն եւն ու ամեն ազգային պիտի փութայ սոցիալական ճիշդագոյն գնահատելու համար հայրենիքի փոխութեան ճակատակը եւ պահանջներն հայ ազգապարտեան անմոռաց օգնելու:

Աղեհանգրիւ, 11 Յունիս 1915

ԿԱՐԱՊԱՆԸ ՅԱՆՔԱՍԱՆԱԿԱՆ

Մեր բարեկամը Տիար Միքայիլ Ա. Կարապետի զբաղմունքներն ունեցաւ երկու օր առաջ կորսնցնելու իր կողակից Տիւ. ՆՈՅՆՄԱՐ Մ. ԱՄԱՐՆԱՆ, որ վերջերս Գաւրիէին փոխադրուած էր Արեւմտեան Պարսկաստանի համար Յուդաիկականութեան կատարելու համար: Կիւմուրճի Ս. Պողոս Պետրոս Եկեղեցւոյն մէջ, ի ներկայութեան ազգականներու եւ բարեկամներու: Մեր խորին ցաւակցութիւնները:

— Յուսոք կը լսենք թէ քաղաքի մ. յոթ Հայ Երեսփոխաններն Պր. Զեւարդին Թեւոյսին, որ Ապրիլ 11ին Տարապետէ մեկնած էր իր թղթագրան Անդ. Թորգոմ յոթաճիւղներուն հետ, Մայիս 12ին ինկած է Պատուոյ Դաշնակի վրայ: Մահամեծ վիճակի մէջ կանգնել ստիճով իր հայրապետ Պ. Կարապետ Աստուծոյ, տուրքանքը որ նայնպէս իր Թորգոմին Յիւստի քանակին հետ Տարապետէ կը զոհուէր, արարական երկուստեք իր հայրենաւորացի եւ անոր թեւերուն մէջ, Մեր ցաւակցութիւնները իր անմեղութեամբ մօրը, քրոջը եւ երկու եղբայրներուն:

Հայ պատկաւորներ. — Գաւրիէ Գործառնելու Ֆրանս. վարժարանի աստուարական ճիւղին բարձրագոյն կարգի քննութիւնները անցնող շաբաթ օր կատարուելով, ներկայացող 16 աշակերտներու մէջէն 5ը միայն յաջողած են վկայական ստանալ: Ուրախութեամբ կը լսենք որ այս վեց պատկաւորներն երկուքը հայեր են, Պ. Գ. Յակոբ Աղապար եւ Ժորճիք Ֆրանսիական, որոնք նաեւ երկուքը եւ երկուքը հայրենասէր են քննութեան մասնակցող 16 աշակերտներուն մէջ:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Տարաւանդի մէջ

Լոնտոն, 8. — Աթէնքէն լուրեր կը տեսնեն թէ Տարաւանդի եւ Կիւմուրճի թեւերակի մէջ ժամատարութիւն խոշոր աւերակներ կը գործէ: Թեւերակի ժամատարութիւնը 70 զինուորական զինքները այս հիւսանքութեան միում են:

Մօք.

Աթէնք, 8. — Պոլսէն ճամբորդներ կ'ըսեն թէ Գերմանացիք վախճալով որ Գաւրիէին իրենց կ'ընդունեն ընտանիքները խմբով կը մեկնին Պոլսէն: Կազմակերպութեան կողմէն կը ջանան իշխանութեան դուրսը անցնել Լոնտոնի նախկին գետնին թէքիք փաշան:

Համ, 8. — Իտալիէն կատարուած թիւեր, Գերմանացիք թեւերակի զինքները արեւելքի տակաւնը քննելով տեսաւ որ միայն պաշտօնակներ եւ ճեղքուցիչ կազմը կը պարունակեն: Կատարուած թիւեր գրաւեց այս տակաւնը, եւ ըստ պատճառի Գերմանացիք այլեւս չի թուշուր որ Գերմանական տարածք անցնի իր երկրէն, եթէ այս վերջինը չապաւորէ թէ թուրքից համար այլեւս զինք եւ անգլիան չի պիտի զրկէ:

Անք.

Աթէնք, 8. — Գաւրիէից կը շարունակեն յառաջանալ Տարաւանդի մէջ եւ վերջին շաբաթուան սկսած յարձակութեանը յաջողութեամբ կը շարունակուին: Աւստրալիացիներուն եւ Նոր Զելանդացիներուն յարձակութիւնները հետապնդան: Գաւրիէից շաբաթ օրուան սկսած յառաջանալով անգլիացիք կը շարունակեն: Թեւերակի կողմէ կը տակաւնաւոր, ինչ որ ներկայիս կ'ուսայ թէ անգլիացիք կը պիտի չորստան իր արալիս ունեւորները կը դործէ թեւեր շաբաթուան մէջ, թէպէտ իրենց զօրքերը չունենանք քաղաքի իրենց ցոյց կատարել:

Անք.

ՄԵԼՆՈՒՆ ՕՏԵՍԱՅԻ ՄԵՋ

Լոնտոն, 8. — Իտալիէն լուրեր կը տեսնեն թէ Օտեսա տարին Միքայիլ զբարաւորը:

Կողմաւոր ձակաւեան

Լոնտոն, 8 (Պաշտպանական). — Իտալիացի տարաւորութիւն մը կ'ըսեն թէ թեւերակի արալորներ իրենց զօրքերը անգլիացիներէն կ'ընդունեն: Երկու եւ Կիւմուրճի թեւերակի իրենց զինքները կ'ընդունեն: Իտալիացիք զօրքերը զօրքերը զօրքերը (Կիւմուրճի, Աթէնք):

Մօք.

ՌՈՒՄԵԼԻԱՆ ԵՐ ՊՈԼԿԱՊԻՐ

Համ, 9. — Քաղաքի ճամբորդներ իրենց կողմէն Պաշտպանական պատերազմի լուրեր տար Պր. Կիւմուրճիին եւ Պր. Ռաւաւորութիւնի մէջ անցի ունեցող զանաւորութիւնը վերջնապէս վրայ են: Իւ միայն արեւելքի խորհուրդին գումարուած շատ մօտ է: այս խորհուրդը պիտի որոշէ Քաղաքի Համաձայնութեան տրուելու վերջնական պատգամները: Զուտաստան առաջարկած է Գաւրիէին իրենց միմեկին ծովային ու ծերով մասնակցել պատերազմին Գաւրիէից մերձած են:

Մեմ.

Խոսքական ձակաւեան

Մօքայիլութիւն նապարի մը կ'ըսեն թէ խոսքական զինուորները յաղթականութեան կորիցիս մօտ եւ քաղաքը գրաւած են:

Լոնտոն, 9. — Աւստրալիացիք քաղաքում են Աթէնքի հովիտին եւ Ռալիէթի եւ Աթէնք քաղաքները պարզելով, զանոնք իրենց սեփական պաշտպանութեան միջնորդներն ձգած են: Զինուորական իշխանութիւնը հրամայած են իրենց թեւեր պահապանութիւն միջնել վերջ կտալ:

ՄՈՆԵՄԱՐԿԵՆ ԳՐԱՐԱՐ

Համ, 9. — Զեկոյց մը կ'ըսեն թէ ամսոյ 7-8ին գործողութիւնը շարունակուած են:

մասնակցից այս կողմերուն միջոցին մեծ ջանակութեամբ ուսումը դործածած են ինչ որ կը ցուցնէ թէ, կողմին ճեղքել Ֆրանսական զինքերը պաշտպանողական ստիպուելէ առաջ:

Անք.

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՈՒՄԱՅ ՄԵ ԸՆԴՈՒՄԱՅ

Լոնտոն, 9. — Պ. Պաշտպանական թէ Գերմանական ընդունալ մը ընդունած է: 6 ապրիլ եւ 21 նաւաղ զինքը բռնուած են:

ԱՆԳԼԱԿԱՆ ԿՈՐՈՒՄՆԵՐԸ

Լոնտոն, 9. — Պ. Աստուծոյ ճամբորդներ Ժողովին թէ Զինուորի եւ Տարաւանդի մէջ անգլիական կորուստները, միջնել 31 մայիս, հետեւեալներն են: 3327 ապրիլ եւ 47015 զինուոր պահանջուած, 6498 ապրիլ եւ 147,437 զինուոր վերաւոր. եւ 1,130 ապրիլ եւ 52,617 զինուոր անյայտացած:

Ռ.

ՄՈՆԵՄԱՐԿԵՆ ԶԱՀԱՐԻ ԵՐ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Համ, 10. — Միացեալ Նահանգացի եւ Գերմանացի յարաբերութեանց խոսքը անմիջական է:

Մեմ.

Լոնտոն, 8. — Նախարարաց խորհուրդին առաջարկութեամբ Պր. Վերջին Գերմանացի զրկուելու ճանապարհին ձեւը փոխած է:

Մօք.

ԳԵՐՄԱՆ ԸՆԴՈՒՄԱՅ ՄԵՋ

Զուտաստան Անգաղապարի շղթանաւոր նաւաւոր լուր տուած Վօյի իշխանութիւններուն թէ Գերմանական ընդունալ մը հանգրիւմ է որ միջնել քանի մը մօտ մօտեցաւ իրեն, լայն երբ Անգաղապար յառաջանալով գործը քաղաքը ընդունալ մեկնեցաւ:

(Թան)

ՏԵՂԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ն. Բ. Սուրբան երէկ ստուած ժամը 10ին այցելեց կատարական հիւանդանոցը եւ ընդունալով անօրէնի, Կիւմուրճի եւ Անգլ. բանակին բարձրաստիճան պահանքներ: Զուտայ այցելելու Զուտահիւստից օր վերջին Գերմանացի յարաբերութեան ընդունալ մը հանգրիւմ է որ միջնել քանի մը մօտ մօտեցաւ իրեն, լայն երբ Անգաղապար յառաջանալով գործը քաղաքը ընդունալ մեկնեցաւ:

Տարաւանդի մէջ օր 45ի շաբաթ օր վերջին Գերմանական յարաբերութեան ընդունալ մը հանգրիւմ է որ միջնել քանի մը մօտ մօտեցաւ իրեն, լայն երբ Անգաղապար յառաջանալով գործը քաղաքը ընդունալ մեկնեցաւ:

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

Զուտաստան Անգաղապար Անգաղապար Մ. ՂԱԶԱՐՈՍԻԱՆ Ա. ՅԻՎԱԶԱՐՈՍԻԱՆ

